

limburgs tijdschrift voor genealogie

Administratie: Postbus 83, Maastricht

Redactie: Fattenbergstraat 26, Beek

Postrekening: 10 37 880

Verschijnt tenminste éénmaal per kwartaal

JAARGANG 4, NUMMER 4, AUGUSTUS 1976.

ALGEMENE INFORMATIE EN DOCUMENTATIE

Bij het beoefenen van de genealogie blijkt telkens opnieuw weer, dat wil men interessante resultaten bereiken, men zich niet moet beperken tot de zakelijke gegevens over een bepaalde familie, maar zich ook moet verdiepen in de omstandigheden waarin onze voorouders leefden. Trouwens, heel vaak is het alleen mogelijk om raadsels op te lossen of verloren lopende sporen weer te vinden, door zich een beeld te vormen van de politieke of economische omstandigheden van de desbetreffende periode. In Zuid-Limburg kent men de problemen van de wisselende Spaanse en Staatse bezetting, met alle consequenties voor de registratie van de noodzakelijke gegevens. (Zie daarover o.a. het artikel in dit nummer van F.C.S. Ramaekers.)

Ook economische omstandigheden speelden een belangrijke rol: de trek van het platteland naar de steden, de handelsbetrekkingen, de migratie van Midden- en Noord-Limburg naar Haarlem en omstreken en in de 18de eeuw de emigratie naar het Land van Belofte: Amerika. Men kan een voorouder of ver familielid eerder terugvinden als men kan achterhalen wat zijn beroep was en welke consequenties dat in bepaalde perioden voor zijn levensstandaard had. Menig boerengezin heeft na de bekende misoogsten van 1845 (aardappelziekte) zijn bezittingen verkocht en zijn geluk in den vreemde beproefd (zie: L.G.J. Verberne: „Geschiedenis van Nederland in de jaren 1813-1850“, dl. II, Utrecht 1958, p. 148 en volgende).

Dergelijke zaken hebben natuurlijk meer dan eens een rol gespeeld bij het plotseling verschijnen of verdwijnen van families in een bepaalde streek. Daarom wijzen wij er steeds weer opnieuw op dat men zelf ook algemene informatie en documentatie moet verzamelen om daardoor specifieke, op één familie gerichte informatie te verlevendigen en te verdiepen. Artikelen in die trant zouden wij gaarne ontvangen: op die manier kan ons tijdschrift inderdaad een instructieve rol spelen. Wij willen trouwens nu ook de mogelijkheid openen om de redactie vragen te stellen over meer algemene zaken, waaronder wij dan ook in de genealogische literatuur voorkomende termen en begrippen verstaan. Wij zullen deze vragen dan naar best vermogen beantwoorden, of proberen door een deskundige te laten beantwoorden. Wel doen wij dan een beroep op uw geduld want menig probleem zal wel niet in een handomdraai op te lossen zijn. Let wel: Specifieke vragen over een familie of doopdatum vallen hier niet onder: deze worden gewoon opgenomen in de Vraag- en antwoordrubriek.

Cursus Genealogie

Bij voldoende belangstelling wordt begin 1977 door de Volksuniversiteit Geleen weer een cursus Genealogie gegeven. Docent is uw hoofdredacteur J.H.M. Hoen. De cursus bestaat uit 8 lessen van 1 1/2 uur op vrijdagavond. De kosten bedragen fl. 50,-. Inlichtingen en opgave bij het secretariaat van de Volksuniversiteit, van Ostadestraat 2, Geleen, tel. 04494 - 43910.

Inhoud van dit nummer:

61. Mededelingen.
62. Aanvullingen op de ledenlijst.
63. Kerkelijke registratie in de Landen van Overmaas tussen oorsprong (ca. 1570) en Franse overheersing (1796), door F.C.S. Ramaekers, Aldenhofstraat 33, Beek.
69. Vervolg en slot Genealogisch onderzoek in Duitsland.
72. Uit de tijdschriften.
73. Vervolg en slot Genealogie Ubachs.
77. Limburgs Genealogisch Repertorium.

AANVULLINGEN OP DE LEDENLIJST

Het ligt in de bedoeling om in de loop van 1977 nog één keer de geheel herziene ledenlijst te publiceren. Daarna zullen nog slechts aanvullingen en wijzigingen worden opgenomen, terwijl voor nieuwe leden een aantal extra exemplaren zullen worden gereserveerd. Leden die de vorige jaargang niet bezitten, maar wel een ledenlijst willen hebben, kunnen slechts twee mogelijkheden kiezen, nl. óf geduld hebben óf jaargang 1975 à fl. 22,50 bestellen bij de Administratie Sectie Genealogie, Postbus 83, Maastricht.

Aanvullingen:

[Redacted list of names and addresses]

Schrappen:

nrs.: 202, 244, 284, 303, 317, 324, 336, 382, 455, 506.

[Redacted list of names and addresses]

F.C.S. RAMAEKERS

KERKELIJKE REGISTRATIE IN DE LANDEN VAN OVERMAAS TUSSEN OORSPRONG (ca. 1570) EN FRANSE OVERHEERSING (1796).

Inleiding

Naast Gicht- en overdrachtsregisters, justitiële en notariële aktes e.d. spelen de kerkelijke registers in het genealogisch en geschiedkundig onderzoek van vóór 1795 een niet onbelangrijke rol. Zeker voor hen, die een familie-genealogie willen samenstellen, zijn de parochiële doop-, huwelijks- en overlijdensregisters onmisbare hulpbronnen, aangezien het nagenoeg altijd onmogelijk is om aan de hand van de door schout en schepenen opgestelde akten, een complete genealogie samen te stellen. Het is daarom dat hier een historisch overzicht volgt omtrent de lotgevallen van de kerkelijke registratie sedert haar ontstaan omstreeks 1570. In het gebied dat tegenwoordig Zuid-Limburg heet, heeft nl. door de eeuwen heen een nogal sterke Rooms-Katholieke geest geheerst, waardoor in de 17e eeuw, toen de Staten-Generaal de Hervorming ook in deze streek probeerden in te voeren, een situatie ontstond die voor de genealogisch onderzoeker van tegenwoordig zeker niet gunstig te noemen is. Door de grote staatkundige verbrokkeling van Zuid-Limburg in die tijd, lagen katholieke (Spaanse) en protestantse (Staatse) gebieden naast elkaar, hetgeen tot gevolg had dat katholieken in Staats gebied voor hun huwelijken en dopen naar Spaans gebied trokken. Het spreekt vanzelf dat genealogisch onderzoek hierdoor zeker niet vergemakkelijkt wordt.

De oorsprong der kerkelijke registratie

In de 'Constitutiones synodales' van het Bisdom Roermond schreef Bisschop Lindanus in 1570 voor, dat voortaan kinderen de tweede of derde dag na hun geboorte naar de kerk ten doop gebracht moesten worden. Ouders die daarin nalatig waren, zouden aan de pastoor, landdeken of aan de bisschop bij name bekend gemaakt worden. Ook mocht de pastoor in het vervolg niet meer dan twee „doopborgen” aannemen, wegens de hoge kosten die uit de talrijke getuigen ontstonden. De namen van de dopeling, ouders en getuigen moesten behoorlijk in een register geboekt worden en het register zelf in het archief van de kerk bewaard blijven. Het bijhouden van doop-, huwelijks- en sterfregisters werd de pastoors door het Concilie van Trente (ca. 1560) tot plicht opgelegd, en tot algemene wet der Kerk verheven. Deze wet kwam in het bisdom Roermond in de 16e eeuw langzaam in voege. Voor die tijd hield ieder huisvader aantekening bij van geboorte- en sterfgevallen in zijn gezin, doch voorschriften hieromtrent bestonden niet. Het is daarom dan ook dat wij zo weinig van onze Middeleeuwse voorouders afweten.

Verder werd in 1592 een eed opgesteld die door de vroedvrouw („wiesvrouw”) moest worden afgelegd en waardoor zij zich verplichtte, de kinderen door haar ter wereld geholpen, aan te geven bij de plaatselijke pastorie. Ze begint als volgt:

„Ick N. gbelove Godt den almachtighen Heere ende synder liever Moeder ende Maget Maria ende Sinte Christoffer, patroon deser parochiekercke, ende alle lieve Godts beylighen ende U mynen pastoer in tegenwoordigheyt N.N. dat ick myn wysvrouwe ampt naerstich ende trouwelyck naecomen wil, ende allen schaden (soe verre mich mogelyck) aen moeder ende kint verhoeden ende vermeiden. Ende myns ampts niet onderwynden of onderstaen te gebruycken daer eenyck peryckel of ghefar sal syn, dan alleen met raedt ende daet van anderen in sulcken handel ende noot wel ervaren. Item dat ick gheenerly tovereye off wyghelerye bruycken sal, sonder (maar) metten doop, ende in alle stukken des alle ghemeyne christelycke kercke unde ceremoniën des selfs in de onderdanicheyt ons pastoers mich altyt conform balden, ende sal oeck den heer pastoer altyt ten minsten alle weken eens te kennen geven, wat kinder ter werelt comen syn, ende ongedoopt blyven liggen. Daertoe helpe my Godt ende alle syne lieve Heylighen”.

Verder moesten deze vroedvrouwen zich onderwerpen aan een reglement, eveneens daterend uit 1592, waarvan de laatste drie regels als volgt luiden:

„Dat sy alle hare nersticheyt doen sullen, dat die nieu geboren kinderen gedoopt worden binnen drie dagen, off ten alderlangsten binnen acht dagen, ende dat men den craem-maeltyt dan halde, als die craemvrouwe haren kerckgangk sal doen”.

„Dat sy alle de kinderen, die lange ongedoopt blyven liggen, den pastoer sullen overbrengben”

„Dat sy alle kinderen, die van gheene wettige geboorte en syn, als bastarden onder de heuckel (buik is kapmantel) sullen ten doop brengen, sonder eenige solemniteyt” (plechtigheid).

Wat de huwelijken betreft, werd in de „Statuta Synodalia” van 1570 bepaald dat in het vervolg het huwelijk openlijk in de kerk ten tijde van de H. Mis, in aanwezigheid van tenminste twee getuigen, gesloten moest worden door de pastoor van één der twee verloofden. Hiervan moest ook weer nauwkeurig aantekening gemaakt worden in het huwelijksregister dat in het archief van de kerk bewaard werd. Bruid, bruidegom en getuigen moesten de huwelijksakte tekenen. Omtrent het huwelijk tussen katholieken en protestanten werden verscheidene verordeningen opgesteld. Zo lezen we in de „Acta decanorum” van 3 September 1619 het volgende:

„Wanneer zich het geval voordoet dat een Katholiek wil trouwen met een Protestant, zal de pastoor dit huwelijk afraden en zeggen, dat hij volgens het gevoelen van vele geleerde theologanten het zelve niet mag inzegenen. Blijven de verloofden in weerwil van deze waarschuwing volharden, en is er een gevaar, dat zij voor een predikant trouwen of in concubinaat (buitenechtelijke samenleving) gaan leven, dan zal de pastoor dit huwelijk inzegenen aan zijn huis, in bijwezen van twee getuigen, maar de huwelijksplechtigheden zullen achterwege blijven”.

In een decreet van 23 September 1652 zegt bisschop Andreas Creusen het volgende:

„Men zal zelden of nooit toelaten dat katholieken met protestanten trouwen of dat protestanten doopborgen worden van katholieke kinderen. In streken waar de bevolking gemengd is, zoals op het gebied der Staten, kan zulk een huwelijk geduld worden, maar onder het gebied van den Koning, moet zoiets niet plaats hebben; de echtelingen zullen, voor de inzegening, de H.H. Sacramenten ontvangen en het huwelijk sluiten onder de H. Mis”.

De toestand tijdens de 80-jarige oorlog (1568-1648)

In de periode van 1590 tot 1632 bleef de toestand voor de Landen van Overmaas, ondanks het oorlogsgebeuren, vrijwel constant, onder het bestuur van Brussel. Weliswaar deden de Staatsen onder leiding van Prins Maurits in 1592 en in 1594 enkele pogingen om Maastricht te veroveren, maar deze mislukten allen. Toen na 1621 de oorlog na het 12-jarige bestand werd hervat, stonden de Zuidelijke Nederlanden weer onder het gezag van de Spaanse Koning.

In 1632 echter heroverde Frederik Hendrik, bijgenaamd de Stedendwinger, na de z.g. Maas-veldtocht, Limburg weer op de Spanjaarden. De Katholieken werd beloofd dat ze hun godsdienst vrij mochten uitoefenen, doch deze belofte bleek slechts een list, om zich de medewerking van de bevolking in de strijd tegen de Spanjaarden te verzekeren.

Er brak voor de bewoners van de gebieden in Landen van Overmaas, die toen onder de macht van de Staatsen resorteerden een tijd van brandschatting en geloofsvervolging aan. Tot aan de Vrede van Munster (1648) bleef het land bezet met troepen, die de boeren tot op de laatste stuiver uitzogen. Spanjaarden en Staatsen betwistten elkaar voortdurend en er werd niet alleen gestreden om dorpen en buurten, maar zelfs om elk huis en elke plek grond. Kerken en pastorieën werden beurtelings met pastoor of predikant bezet, de Banken en Heerlijkheden hadden katholieke en protestantse ambtenaren, al naarmate de Spanjaarden of Staatsen meester van het Land waren. Reeds in 1632 gelastten de Staten predikanten aan te stellen in Valkenburg, 's-Hertogenrade, Gulpen, Eijsden, Baelen, Daelhem, Hodmont en Kerpen. Die predikanten moesten hun uiterste best doen, de bewoners der veroverde gewesten te brengen tot de Gereformeerde religie, waarbij zij de steun van de militaire overheid genoten. Er kwam een verbod op het voorlezen van bisschoppelijke brieven in de kerken; de militairen moesten hierop toezien. De pastoor van Berg en Terblijt waagde het, dit bevel te overtreden en las een herdelijk schrijven van de bisschop van Luik voor. De Staatse soldaten haalden hem uit zijn woning en wierpen hem in mei 1633 te Maastricht in de kerker. Zulke tonelen kwamen vaker voor. De Staten-Generaal gaven ook al heel gauw voorschriften uit, die door de burgerij opgevolgd moesten worden; zo maakten ze op 2 juni 1633 bekend dat de inwoners geen andere feesten behoeften te vieren dan die, die door de Gereformeerden gevierd en onderhouden werden. Men moest zich op deze protestantse feest- en biddagen onthouden van alle werk. Aanvankelijk trok men zich van deze voorschriften niet veel aan, maar toen bleek dat de Staatse overheid de overtreders niet zuinig strafte met geldboetes en kerkerstraffen, liet men de „openbare” arbeid achterwege. Men sloot op de feestdagen de grote poort en sloeg aan het opknappen en repareren van ploegen, paardetuig, kleding, schoenen en wat er verder zo al voorviel. Op deze manier ontstond de zegswijze: „Geuzen-biddag, boeren-lapdag”.

In Juni 1634 verscheen een plakkaat, dat de geestelijkheid het verblijf in de door de Staten bezette gebieden verbood. Gewapende kolonnen trokken door de dorpen om de priesters gevangen te nemen.

In 1636 werden deze maatregelen nogmaals herhaald omdat gebleken was dat tal van priesters onder vermomming in het bezette gebied gebleven waren of waren teruggekeerd. De losprijs voor een geestelijke werd op 500 tot 1000 gulden gesteld. Er volgde een algemene priesterjacht en nog voor het einde van 1636 waren alle dekens en pastoors in de bezette gebieden gevlucht of in gevangenschap der Staten-Generaal. Zo was bijvoorbeeld in de jaren 1637 en 1638 de pastoor van Beek voortvluchtig. De inwoners moesten ondertussen hun kinderen naar het rijksdorp Elsloo ten doop brengen. In de doopboeken van Schinnen (zie literatuurlijst nr. 3) uit die tijd vinden we de aantekening van de dienstdoende pastoor-deken Stephanus Canisius, dat wegens de retorsiën in de maanden januari en februari 1636 slechts vijf kinderen te Schinnen gedoopt werden en dat in de volgende maanden van dat jaar geen enkel doopsel werd toegediend. De meeste kinderen werden toen en ook in het jaar 1637 naar Sittard en elders ten doop gedragen. Ditzelfde gebeurde in het jaar 1656. Ook de doopregisters van Nuth tonen ons aan dat in 1636 slechts zes doopsels en in 1637 drie en 1638 eveneens slechts drie doopsels werden toegediend. Ontvingen in de bovengenoemde jaren een groot gedeelte van de kinderen uit Schinnen hun doopsel te Sittard, in 1643 bewees de pastoor van Schinnen aan Sittard een wederdienst door veel Sittardse pasgeborenen te Schinnen te dopen.

Op 5 Juli 1648 werd voor Maastricht en de omliggende gewesten de Vrede van Munster afgekondigd. Aanstonds kwam het decreet van de Staten-Generaal dat:

- 1). alle geestelijke personen uit Staats gebied moesten vertrekken.
- 2). de Kloosters, kerken en kapellen van alle beelden en paapse sieraden gezuiverd en daarna gesloten moesten worden.
- 3). alle geestelijke goederen vervielen aan de Staat.

In 1654 werd een z.g. *Chambre-my parti* samengesteld die zou uitmaken hoe het Limburgse gebied verdeeld zou worden onder Spanje en de Staten-Generaal. Het duurde echter tot 1661 voordat deze commissie het eens was over de verdeling.

Het zal na het voorgaande wel duidelijk zijn dat door de politieke verwarring tussen 1632 en 1661, met de daaruit volgende consequenties voor de katholieken, ook de registratie van dopen, huwelijken en overlijdens in parochieregisters veel te wensen overliet. Men zal voor gegevens van personen uit een bepaalde plaats vaak in naburige parochies moeten zoeken. Het is dan raadzaam om, alvorens grote stapels kerkregisters te gaan inzien, eerst een beknopt overzicht van de Staatkundige geschiedenis uit de gewenste tijd van die bepaalde plaats op te stellen. De *Publications (voluit: „Publications de la Société Historique et Archéologique de Limbourg”)*, lopend vanaf 1884. Verder raadplege men: *De Maasgouw, Land van Herle en de vele standaardwerken omtrent de geschiedenis van Limburg.*) etc. zullen daarbij een waardevolle informatiebron blijken te zijn. Vaak geven de bijdragen in deze periodieken reeds aanwijzingen omtrent de plaats waar men zoeken moet.

De toestand na het Partage-tractaat van 1661

Op 26 december 1661 kwam door het z.g. *partage-tractaat* een definitieve verdeling van de Landen van Overmaas tussen Spanje en de Staten-Generaal tot stand.

De indeling was als volgt (zie literatuurlijst nr. 5):

Spanje:

Land van Valkenburg:

De Banken en Heerlijkheden Brunssum, Geleen, Hoensbroek, Nuth, Oirsbeek, Oud-Valkenburg, Schaesberg, Schinnen, Schin-op-Geul, Strucht en Vaesrade.

Land van Daelhem:

Mheer en Noorbeek.

Land van 's-Hertogenrade:

Kerkrade, Simpelveld en Ubach over Worms.

Staten-Generaal:

Land van Valkenburg:

De Banken en Heerlijkheden Beek, Bemelen, Berg, Borgharen, Bunde, Eysden, Heerlen, Houthem, Itteren, Klimmen, Meerssen, Ulestraten en stad en kasteel van Valkenburg.

Land van Daelhem:

Cadier en Oost (Eysden).

Land van 's-Hertogenrade:

Gulpen, Margraten en Vaals.

Door dit partage-tractaat verkregen de katholieken die onder Spaans bewind terugkeerden, hun volledige geloofsvrijheid. Tegen het deel dat Staats werd, echter verdubbelde de vervolging, hetgeen blijkt uit de volgende decreten:

1. Alle publieke ambtenaren, landstaten, schouten, schepenen, vorsters, schoolmeesters etc. moesten de gereformeerde religie belijden.
2. De goederen van kerken en kloosters werden staatseigendom.
3. De bewoners moesten hun huwelijken doen inzegenen door de predikant ter plaatse; strenge straffen wachtten de overtreders.

Om de protestantse predikanten, kosteren en schoolmeesters behoorlijk te voorzien van onderhoud en woning en "bijzonderlyck om met allen ijver en ernst de oefening van de ware christelijke religie alom in het voorschreven Land te introduceren en voort te zetten" werd op 15 oktober 1663 nogmaals het banvonniss over de katholieke priesters herhaald. Vrijheid voor de katholieken bestond na 1661 in de Staatse Landen van Overmaas nergens meer.

Ook het „Egtreglement" in 95 artikelen vervat en sedert 18 maart 1656 in de Generaliteitslanden van kracht, werd nu in de Staatse Landen van Overmaas ingevoerd en toegepast. In artikel IV van dit reglement lezen we (zie literatuurlijst nr. 1):

„Geen van de Roomse geestelijkheid of van enige secte, hoe zij mogen genaamd zijn, zullen zich onderwinden iemand in ondertrouw te nemen, te trouwen of te hertrouwen, op peene voor de eerste reis: dat aan al de zoodanige de plaats hunner inwoning of residentie terstond zal worden ontzegd, en indien zij van het Land eenige alimentatie genieten, daarvan de facto zullen vervallen zijn; en voor de tweede reis: dat zij uit het Land zullen verbannen worden, zonder daar immer meer te mogen inkomen; en zodanige ondertrouw zal daarenboven nul en van geender waarde zijn, en niemand (zal) hem veroorderen daarop eenige proclamatie of solemnisatie doen. En die zich bij zodanigen laten ondertrouwen, of ook daartoe raad of bijstand gegeven hebben, zullen verbeuren honderd Carolusgulden". Verder werd in de artikels V en VII bepaald dat op het platteland, de inschrijving der huwelijken moest gebeuren voor de predikant of kerkeraad in de consistoriekamer of kerk, waar men kerkeraad hield, 's zaterdags tussen zonsopgang en zonsondergang. Door dit „Egtreglement" waren de katholieken dus verplicht om voor de predikant te trouwen. Wendde hij zich daarna tot zijn eigen pastoor of huwde hij op Spaans gebied, dan moest dit in het geheim gebeuren of anders oogluikend toegestaan worden door de predikant of protestantse ambtenaar. Ook werden veel huwelijken die in eerste instantie gesloten waren voor een predikant, later opnieuw ingezegend door de pastoor.

Om nu een indruk te krijgen van de toestand na 1661 volgt hier een overzicht van de gebeurtenissen in een aantal plaatsen die destijds Staats waren. (zie literatuurlijst nr. 1). De aantekeningen, gemaakt door de pastoors in de kerkelijke registers, zijn zo veel mogelijk opgenomen, aangezien ze vaak aanwijzingen bevatten, die voor genealogisch onderzoek waardevol zijn.

Beek: De pastoor van Beek, Edmond Henkelius, was van 1659 tot 1672 net als zijn voorganger voortvluchtig. De predikant bewoonde ondertussen het huis van de pastoor en preekte in de lege kerk. De Beekenaren stroomden nl. op zon- en feestdagen naar het naburige Hobbelrade, een gehucht van het Spaans gebleven Spaubeek, alwaar hun pastoor in een schuurkerk de heilige diensten verrichte, en op de Hollandse grens, de zieken die vervoerbaar waren bediende. Op 25 juli 1666 gaf vicaris-generaal van Oeveren toestemming om deze schuur tot een behoorlijke kerk in te richten. Daar werden toen ook huwelijken gesloten en kinderen gedoopt.

Borgharen: te Borgharen werd in 1660 Philippus Cobus tot pastoor benoemd. Het is niet bekend of hij er gewoond heeft. De doop-, huwelijks- en overlijdensregisters van deze plaats zijn een volslagen wanorde. Op een losse aantekening, geschreven door pastoor Cobus, vinden we de reden hiervan. We lezen: „Het is sedert enige jaren de pastoors van het Land van Valkenburg, door de ketters verboden hun parochianen tot de ondertrouw of het Sacrament des huwelijks aan te nemen". Meer zegt hij niet, maar aan het hoofd van het register plaatste hij de veel betekende woorden: „Miserere nostri Domine, Miserere nostri".

Bunde: De pastoor van Bunde, Andreas Driessens, stierf in 1667 in ballingschap en werd te Meerssen begraven. „Het is reeds in het tiende jaar - zegt zijn opvolger, die over de Maas was gevlucht en in Reeckem vertoefde - dat de pastoors van het Staats land van Valkenburg uit hunne kerken zijn verjaagd".

Geulle: We vinden in de kerkregisters van Geulle dat er van 1663 tot 1672 niemand voor de pastoor getrouwd is, uit vrees voor de „ketteren". Verder vinden we de aantekening dat om dezelfde reden vele doden in het rijksdorp Uyckhoven begraven werden en dat ook de katholieke kinderen aldaar en in Boorshem gedoopt waren.

Heerlen: te Heerlen was reeds in 1649 de predikant Willem Nobis aangesteld. Wat er na 1663 met de voormalige pastoor Matthias Renckens gebeurd is, weten we niet.

Een aantekening in de kerkboeken van deze parochie vermeldt: „Pastor Matthias Renckens a Calvinianis in ecclesia de Herlen turbatus et percussus est”.

Hulsberg: de pastoor van Hulsberg, Lambert Janssen, schreef boven het doopregister van zijn parochie het volgende: „Daar sedert het jaar 1663 tot 1672 de pastoors door de ketters in ballingschap zijn gejaagd, zal men de doopakten in de kerkregisters van Schimmert en Schin-op-Geul moeten zoeken”. Schimmert was weliswaar Staats, maar achter de kerk lag het gehucht „De Bies” dat op Spaans gebied lag. Daarheen vluchtte ook de pastoor toen zijn kerk werd overgenomen door de predikant. Op een andere plaats in het kerkregister vinden we:

„Dit register is mij overhandigd door Maria Ouwerx, den 20 augustus 1675. Ik heb anders niets gevonden; de andere documenten, registers en meubels der kerk, alsook de sieraden der altaren zijn meestal verloren. God weet wat er van gekomen is, in de tijd dat de priesters verbannen waren”.

Klimmen: Ook de pastoor en landdeken van Klimmen, Joannes Weustenraedt, onderging het lot van zijn medebroeders; hij moest het land verlaten maar vestigde zich in de buurt. In 1672 schreef hij in het huwelijksregister: „Daar de scherpe edicten der Hollanders, onder de zwaarste straffen de pastoors en priesters verboden hebben, het huwelijk der bewoners in te zegenen, en tevens, de bewoners die dit binnen of buiten het land lieten doen, met vervolging dreigden, zo heb ik niet altijd dag en jaar aangestipt, omdat ik gedurig vreesde, dat zulke huwelijken bekend werden. Velen zijn getrouwd te Wijck en bij de P.P. Augustijnen en Capucijnen te Maastricht”.

Pastoor Weustenraedt ontving op 12 augustus 1666 toestemming van Vicaris-generaal van Oeveren om de huwelijken die in zijn dekenaat door predikanten gesloten waren, opnieuw in te zegenen. De bewoners van de parochie gingen, nadat de kerk in Klimmen in 1666 was overgenomen door predikant Frederik Gerard Leigne, op Duits rijksgebied naar de kerk, in een armoedig gebouw bij Ransdaal dat nog lang de naam van Schuurkerk gedragen heeft.

Weustenraedt omschreef in een verslag van 25 september 1665 aan de bisschop van Roermond de toestand in het Land van Valkenburg met de volgende woorden:

„De bewoners lijden geweld wegens hun godsdienst; de geestelijken zijn verbannen, de kerken geplunderd en gesloten. De vermogende lieden vluchten wegens gebrek aan vrijheid van religie uit het Land. De katholieke ambtenaren zijn verjaagd en worden vervangen door ketters en vreemdelingen. Indien deze vervolging nog lang duurt en de hand Gods niet tussen beide komt, dan weet ik niet, wat met de arme bewoners kan gebeuren. Zij hebben te kiezen tussen de armoede, de landverhuizing en de afval van hun religie. Volgens de plakaten zijn zij buiten alle ambten en van alle rechten verstoken”.

Meerssen: daar de proostdij van Meerssen onder de onmiddellijke bescherming van de koning van Frankrijk stond, was hier de vervolging minder hevig dan elders. Er zijn althans geen aanwijzingen te vinden, dat de pastoor van het dorp, Jacobus Wijers, op de vlucht is geweest.

Valkenburg: in Valkenburg was de toestand wel het ergst. Iedere keer als deze stad door Hollanders bezet werd, hetgeen herhaaldelijk gebeurde, moest de pastoor vluchten en werd de kerk bezet door een predikant die het volk de zuivere leer der Dordtsche synode moest onderwijzen. De pastoor, Joannes Morees, betrok in 1663 de proostdij St. Gerlach te Houthem, dat op Spaans grondgebied lag. Van daaruit droeg hij zorg over zijn parochianen.

Voerendaal: Ook de pastoor van Voerendaal moest in 1663 op de vlucht gaan. In de doopregisters tekende hij het volgende aan: „in 1663 namen de tijden der ketters een aanvang, waarin de kinderen op verschillende plaatsen moesten gedoopt worden. De uitoefening der Katholieke Religie kon eerst vrij geschieden omtrent Pinksteren van het jaar 1672, toen de allerchristelijke koning dit land met de wapenen onderwierp”. De meeste kinderen uit Voerendaal werden in die tijd gedoopt te Wijnandsrade en te Hoensbroek, twee dorpen die Spaans gebleven waren, of te Wylré dat toen een rijksheerlijkheid was.

Verademing voor de Staatse katholieken onder Frans bewind (1672-1678) en de toestand daarna.

In het jaar 1672 vielen de Fransen de Republiek der Nederlanden binnen en bezetten dit gebied. Hierdoor brachten zij tevens verzachting in het lijden van de stelselmatig onderdrukte katholieken in de Staatse gebieden. Zo schreef bijvoorbeeld de pastoor van Valkenburg, Petrus Jacobi, op 21 juli 1672 het volgende boven zijn doopregisters: „Geloofd zij de Heer en God die ons tussenkomst des Konings van Frankrijk weer in het bezit onzer kerk heeft gesteld”.

De Fransen herstelden de geloofsvrijheid in het door hun veroverde gebied. Katholieken mochten evenals protestanten hun godsdienst vrijelijk uitoefenen. Zelfs kregen de katholieken in het voormalige Staatse gebied hun kerken, pastorieën, scholen en andere goederen terug. Alleen de gebouwen

die van protestantse oorsprong waren mochten door de protestanten behouden worden.

In 1678, na de vrede van Nijmegen, verlieten de Fransen het land en de oude toestanden keerden weer terug in de Staatse landen van Overmaas. De predikanten waren weer even onverdraagzaam en de oude reglementen kwamen weer in voege; de geestelijke goederen werden weer in beslag genomen, de scholen kwamen in protestantse handen en het land werd weer door hervormde ambtenaren geregeerd. Toch nam de vervolging der katholieken langzaam af, want de regenten van de Republiek waren zelf niet meer zo'n aanhangers van de Dordtse Synode en voor geld deden de protestantse schouten nog wel eens een oogje dicht. Wel bleven de katholieken uitgesloten van alle ambten en waren zij vrijwel rechteloos. In het jaar 1680 echter werd het z.g. Simultaneum wettig ingevoerd. De Staten-Generaal gaven de rooms-katholieken hun kerken terug onder voorwaarde, dat zij hervormden, die er eveneens hun godsdienst-oefening mochten houden, geen overlast zouden bezorgen of enige reden tot ergernis zouden geven. De katholieken moesten de uren voor hun godsdienst-oefening regelen naar die der protestanten en het aanbrengen van versierselen en beelden was verboden.

Al met al kunnen we wel stellen dat na 1672, het jaar dat door de Staatsen het Rampjaar genoemd werd, waarin de regering redeloos, het land reddeloos en het volk radeloos was, voor de katholieken in de landen van Overmaas weer godsdienstvrijheid heeft geheerst, afgezien van de twee jaar na de aftocht der Fransen. Na het Simultaneum van 1680 hebben de bewoners van dit gebied dan ook nauwelijks meer belemmering ondervonden in de uitoefening van hun katholieke geloof, met het gevolg dat ook de registratie van dopen, huwelijken en overlijdens na 1680 meer regelmatig dan in de voorgaande jaren kon geschieden. Er deed zich echter een ander probleem voor. De bevolking en geestelijke stand van de landen van Overmaas waren door de aanhoudende oorlogen, plunderingen en het in beslag nemen van de geestelijke goederen door de Staten-Generaal, zodanig verarmd, dat pastoors niet konden worden onderhouden en deze moesten uit armoede vaak de parochie verlaten om zich ergens anders te gaan vestigen. De parochie werd dan overgedaan aan de pastoor van een naburige parochie. Zo zien we bijvoorbeeld dat Gijsbert Lottum, sedert 1673 pastoor te Bunde, in het jaar 1683 zijn parochie aan de hoede van de pastoor van het naburige Itteren toevertrouwt. Hij zou echter terugkeren zodra hij er middelen van bestaan kon vinden. Deze toestand verbeterde echter langzamerhand, zodat na 1695 alle parochies weer onder de hoede van een eigen pastoor stonden, en het optekenen van dopen, huwelijken en overlijdens tot in deze dagen onbelemmerd kon plaatsvinden.

Tot slot

In dit artikel is geprobeerd een beknopt overzicht te geven van de lotgevallen der katholieken en hun pastoors, sinds 1600, in het gebied dat tegenwoordig Zuid-Limburg heet. Het accent ligt op de tijd tussen 1630 en 1680, een periode waarin de toenmalige Staatse katholieken zeer te lijden hadden onder de Hervorming, die de Staten-Generaal hen probeerde op te dringen. Het gevolg hiervan was dat de registratie van dopen, huwelijken en overlijdens niet of zeer slecht kon plaatsvinden met alle gevolgen van dien voor de genealoog van tegenwoordig. Wanneer men dus in deze periode onderzoek verricht en de kerkelijke registers moet raadplegen, doet men er goed aan om eerst de staatkundige toestand van de plaats of streek in die tijd te bestuderen. Ik hoop dat dit artikel, naast de bestaande literatuur, de genealoog en geschiedkundig onderzoeker hierbij een hulp zal zijn.

Geraadpleegde literatuur.

1. <i>Jos. Habets:</i>	Geschiedenis van het tegenwoordige bisdom Roermond en van de bisdommen die het in deze gewesten zijn voorafgegaan (J.J. Romen & Zonen, Roermond 1890) delen I, II en III.
2. <i>H.A. Beaujean, J.G.J. Hoen J.M. Ramaekers:</i>	Geschiedenis van Limburg. (Uitgave: Fonds voor Heemkunde; Peters, Lutterade 1940).
3. <i>H. Pijsl:</i>	Bijdrage tot de geschiedenis van de voormalige heerlijkheid Schinnen, in: Publication de la Société Historique et Archéologique de Limbourg. Vol. 64 (1928) en 65 (1929).
4. <i>J.A.E. Schoenmakers:</i>	Bijdragen tot de geschiedenis der Hoofdbank Climmen, in: Publications etc. Vol. 42 (1906).
5. <i>W. Marres en J.J.F.W. van Agt:</i>	De Nederlandse monumenten van Geschiedenis en Kunst. Deel V: Zuid-Limburg (Staatsdrukkerij- en Uitgeverijbedrijf Den Haag, 1962). Inleiding door J.M. van der Venne op p. 1 - 9.
6. <i>J.A. Hoens:</i>	Heerlen en omstreken, in: Limburgs Jaarboek XXI, 1915.
7. <i>Jan Kalf:</i>	De Katholieke Kerk in Nederland.
8. <i>C.A. Huijgens:</i>	Zuid-Limburg - Van Graafschap tot Provincie Limburg.
9. <i>W. Moonen:</i>	Brunssum door de eeuwen heen, Heerlen 1952.
10. <i>E. Slanghen:</i>	Het Markgraafschap Hoensbroek, Maastricht 1859.
11. <i>Jos Habets:</i>	De voormalige heerlijkheid Borgharen, Publications etc. 1873 (9).
12. <i>J. Russel:</i>	De Heerlijkheid Geleen, Sittard 1860.

6. Persoonlijke ervaringen bij het genealogische onderzoek in het Duitse taalgebied.

Wie zich voor de taak gesteld ziet in Aken genealogisch onderzoek te verrichten in een periode die direct aan 1810 voorafgaat, belandt uiteraard in de Napoleontische tijd. Hij kan er dan tevens verbaasd over zijn hoe weinig gegevens uit die tijd in het Akense zijn overgeleverd. Ofschoon we hier dus meer wijzen op de historicus moet worden gezegd dat de genealogische vorser ook niet kan baden in de weelde van een overvloed aan genealogische gegevens. In feite komt men niet veel meer te weten dan droge afstammingsgegevens welke u door het Stadtarchiv ter plaatse gaarne worden verstrekt, soms tegen een kleine vergoeding. Dergelijke gegevens worden doorgaans geëxcerpeerd uit de parochieregisters der kerken St. Foillan, St. Jakob en St. Peter. Het zijn zeer sobere mededelingen waarbij mogelijk het enthousiasme in eerste instantie kan worden aangewakkerd, maar, behoudens de stap 'voorwaarts', een eventuele doorbraak niet kan worden gerealiseerd, of uw familie zou gedurende eeuwen Aken als woonverblijf hebben gekozen.

In mijn geval bleek dat in ieder geval niet zo te zijn. Een schrijven naar het Personenstandarchiv in Brühl bracht ook weinig nieuws. Het Standesamt in Aken kon ook geen opheldering brengen. Daar ik er langzaam van overtuigd was geraakt dat de hier bedoelde persoon zich na rond 1750 in een gebied had bewogen dat ruwweg begrensd werd door de plaatsen Alsdorf-Frelenberg, Aken, Eupen-Malmedy, Groenstraat-Ubach over Worms, bleef niets anders over dan zelf op zoek te gaan in de vaker spaarzaam toegemeten tijd. Een laatste poging in Aken, namelijk een bezoek aan het Bischöfliches Diözesanearchiv bracht evenmin uitsluitsel.

Als ik het achteraf overzie zal het al gauw meer dan een jaar geduurd hebben alvorens ik het verlossende bericht in Alsdorf kon ontcijferen: in niet al te correct Latijn vond ik daar 16 juni (1790) overleden Josef Mosmüller door een hartaanval, oud ongeveer 72 jaar en geboren in Regensburg... Inmiddels had ik me op zijpaden begeven, die naderhand weliswaar een goed totaalbeeld gaven van naamgenoten in het Duitse taalgebied, maar waardoor ik eerder in mijn werkzaamheden werd geremd dan dat er schot in kwam. De eerste misleidende mededeling betrof een foutieve naamsvermelding in een huwelijksakte uit 1780. De daar vermelde naam Musweiler voerde me allengs naar de Rheinland-Pfalz. In de buurt van het alom bekende klooster Himmerod, waar gehuchten als Grosslittgen en Musweiler plegen te liggen, kon ik, naast het opbouwen van een paar zeer goede relaties, ondermeer met ene Johannes Musweiler uit Wittlich waarbij over en weer zo'n honderd brieven onze brievenbussen konden vinden, naast de bezoeken, weinig uitrichten. Dit spoor verzandde omdat het op onjuiste gegevens beruiste. Toch wil ik u een briefje niet onthouden dat de burgemeester van Musweiler me schreef nadat ik in de eerste fase van dit onderzoek de gemeente aldaar om genealogische gegevens had gevraagd:

Werter Herr Mosmuller!

Wir geben Ihnen die Auskunft aus der Pfarrchronik v. hier.

Musweiler ist zur Zeit Bauerndorf mit 8-10 gutgestellten Betrieben von verschiedene Rentner v. Arbeiten. Kloster Himmerod gehört zur Gemeinde Grosslittgen. Es liegt 3 1/2 km. von hier. Mehr darüber können wir nicht sagen.

Hochachtungsvoll, Der Bürgermeister.

Een tweede fout betrof het raadplegen van de eerder genoemde 'Familiengeschichtlichen Quellen', het bekende naslagwerk van Verlag Degener.

Als je dan op een volgende, op zichzelf al onthutsende, mededeling stuit meen je stellig de juiste familietak gevonden te hebben; iets dergelijks had je immers altijd al vermoed: Mosmüller, Edler und Ritter. Erbländ.-österr. Ritterstand. Diplom von 1776 für Johann Baptist Mosmüller, in der Steiermark, wegen im Kriege treu geleisteter Dienste, mit dem prädicat: Edler v. Derselbe wurde 1778 in die steierische Landmannschaft aufgenommen.

Het betreft hier een uittreksel uit het 'Neues allgemeines Deutsches Adels-Lexicon', Band VI door Ernst Heinrich Kneschke.

Vandaag kan ik nog steeds geen enkel op bewijzen gestaafd aanknopingspunt vinden tussen in Nederland wonende Mosmüllers en welke adellijke familie Mosmüller zowel in Zuid-Duitsland als in Oostenrijk. Het bracht me in elk geval wel naar Oostenrijk en met name naar Wenen. Daar de naam Mosmüller — in allerlei variaties overigens als Mossmüller, Mosmilner, Mosmilneren — ginds, zelfs vandaag, veel meer voorkomt dan in het Nederlandse taalgebied stootte ik op families met eenzelfde naam, waarvan de woongebieden zich vooral concentreerden in het noordwestelijke gedeelte van Neder-Oostenrijk rond de plaatsen Weitra en Langfeld dichtbij de Tsjechische grens, verder in Wenen zelf en in Stiermarken. Het staatsarchief in Graz beschikt nog over het adelsdiploma van 1776 aan Johann Baptist Mossmüller verleend na manhaftige strijd in de Turkse

oorlog, een land overigens waarmee Oostenrijk op de Balkan regelmatig overhoop lag.

Het zou hier te ver voeren in te gaan op alle brieven en bezoeken welke resp. naar de verschillende archieven werden gezonden en aan Oostenrijk werden gebracht. Wel blijkt dat men zich gemakkelijker in een dergelijk land gaat bewegen, wat zeker voordelen heeft voor het genealogisch onderzoek, omdat vaker een gedetailleerde kennis van taal en streek vereist is.

Ook in Zuid-Duitsland blijkt de familienaam Mosmuller niet onbekend te zijn, ofschoon vandaag toch minder voorkomend dan in Oostenrijk. Een van de interessantste berichten trof ik aan in Siebmachers Wappenbücher, Bd. 6 Abgestorbene Bayerische Geschlechter: Bernhard Mossmüller, Dr. jur., Fuggerischer Rat und Advokat, Matthias, Dr. jur., und Christof „deren ainer am K. Cammergericht zu Speyer jetziger Zeit practicirt, anderer aber sich nunmehr etlich Jar hero in der Fuggerischen Rent- und Schreibstuben zu Augsburg in Diensten verhaltet" wurden vom K. Rudolf II s.d. Prag 29. Juni 1602 in den Adelstand erhoben.

Ein neues Adelsdiplom wird ausgestellt a.d. Wien, 10. Februar 1613 für Bernhard Mosmüller, der Rechten Doctor des Herzogs Maximilian in Bayern Hofrat und geheimer Secretarius, und seine zween leiblichen Brüder und Vetter Andreas, Matthias, auch der Rechten Dr., und Christoph. Andreas und Christoph werden die ‚Ersam geistlichen und lieben andächtigen‘ titulirt und es wird Ihnen der Adel nur auf ihre Lebenszeit verliehen.

Bernhard M., der Rechten Doctor, Reichshofrat, erhielt vom K. Ferdinand II. durch Diplom d.d. Regensburg, 12. Dezember 1622 die Hofpfalzgrafenwürde.

Een, naar mijn smaak, prachtig wapen versiert het geheel.

Ook in en rond Augsburg worden rond deze tijd nog nader omschreven Mosmullers genoemd. Soms blijkt een afkomst uit Neder-Oostenrijk, zodat een mogelijke band tussen Nederooostenrijkse M. en Westbeierse M. waarschijnlijk wordt.

Anders ligt het met een familie Mosmuller uit Fürstenfeldbruck bij München. In de tweede helft van de 16de en aan het begin van de 17de eeuw leefde daar een „wohlhabendes, angesehenes Bürgergeslecht im Markte, dessen Andenken uns die Brucker Gerichtsprotokolle, Gemeinde-Rechnungen und Pfarrbücher in den nachfolgendem Namen erhalten haben". Dan volgen de oudst bekende Moosmüller aldaar. „Matheus Moosmiller", Obermüller zu Bruck und Catharina seine Hausfrau welche 1608 schon verstorben waren, sind die ersten deren Namen ich aufgefunden habe..." In Schongau wordt een zekere Hans ten tonele gevoerd, die ook in Siebmachers Wappenbücher een plaats heeft gekregen onder het hoofdstuk ‚Bürgerliche Geslechter'.

Momenteel heb ik er nog geen kijk op in hoeverre genoemde Mosmullers genealogische banden hadden met naamgenoten uit Oost-Beieren. Deze laatste genoemde families hebben echter een directe band met de Mosmullers in Nederland, waarvan het onderstaande – en tevens laatste gedeelte van het artikel – zal getuigen.

We moeten de draad weer opnemen in Alsdorf waar in de overlijdensakte van Josef Mosmüller duidelijk werd opgenomen dat hij ‚origino ex Regensburg' was zodat het onderzoek naar Beieren verplaatst moest worden.

In plaats van de parochies in Regensburg aan te schrijven doet u er beter aan (indien de katholiciteit van de familie buiten kijf staat) het zogeheten Bischöfliches Zentralarchiv, 8400 Regensburg-1, Postfach 142 (voorheen Bischöfliches Ordinariatsarchiv) om inlichtingen te vragen.

De laatste jaren is dit archief onder de bezielende leiding van dr. Paul Mai bezig de parochieregisters der Regensburgse parochies in eigen archief te centraliseren. Een nieuw initiatief betreft het centraliseren der parochiële gegevens uit het gehele bisdom Regensburg, waarbij voor Oost-Beieren het bisdom Passau tot eenzelfde actie is overgegaan. Dat voltooiing van een dergelijk immens werk nog wel enige jaren op zich zal laten wachten is duidelijk, maar het kan daarna de genealogische onderzoeker tot voordeel strekken.

Een tweede bron van informatie is te vinden in de burgerboeken der stad Regensburg, die echter alleen de protestantse inwoners vermelden tussen 1670 en 1750.

Regensburg is voorts bekend door de Rijksdag, een laatste erfenis van het al lang overleden Heilige Roomse Rijk der Duitse Natie. Men moet echter de rol van dit bestuurscollege niet al te hoog aanslaan. Bovendien kon de stad Regensburg zelf geen enkele jurisdictie uitoefenen over de diplomaten en gezanten van de verschillende regeringen.

Het in Regensburg gevestigde Fürstlich Thurn und Taxissches Zentralarchiv alsmede Hofbibliothek kan soms ook ten nutte zijn vooral als het om personen gaat die na 1748 in Regensburg gewoond casu quo gewerkt hebben. Eerst in 1748 namelijk verhuisde het vorstelijke geslacht Thurn und Taxis van Frankfurt naar Regensburg.

Persoonlijk was ik echter het meeste gebaat bij de gegevens welke het bisschoppelijke archief me stuurde. Tussen 1716 en 1730 kreeg ik een keur van gegevens die het vermoeden bevestigde dat Joseph M., zoals de overlijdensakte in Alsdorf aangaf, in Regensburg geboren was.

Hierna heb ik lange tijd moeten zoeken naar nieuwe leidraden. Uiteindelijk werd ook deze noeste arbeid beloond middels een huwelijksakte uit 1727 waarvan een uittreksel volgt:

„Am 25.1.1727 heirateten Jakobus Mosmüller/Eltern: Jacobi Mosmüller, pistor in Ruhmannsfelden Hufschmied u. Magdalena uxor etc.”

Ruhmannsfelden is een dorp op ongeveer 90 km. ten Zuidoosten van Regensburg gelegen. Zelden heb ik zo'n snelle vorderingen kunnen maken als daar. Beginnend met het volgende bericht: „Jakob M. mit Eva geb. Eybeck verwitwete Wisspainter. Die Fam. Eybeck war hier als Fleischhackersfamilie ansässig. Nach dem Tode des ersten Mannes am 21.7.1677 heiratete die Witwe am 19.10.1677 in Ruhmannsfelden mit Jakob Mossmüller, sohn des Georg Mosmüller und der Katharina, Bäckerseheleute in Hengersberg, kreis Deggendorf.”, volgden lijsten met nazaten, die in kort bestek een uitstekend overzicht boden over de familie Mosmüller in Ruhmannsfelden vanaf Jakob's vestiging aldaar tot en met 1892.

Om in de diepte te kunnen doorstoten bevatte uiteraard het vermelde bericht de belangrijkste gegevens. Halverwege een echte ‚grote vakantie‘, die leraren bij het vwo-havo in hun schoot krijgen geworpen, naderde ik Hengersberg, prachtig gelegen in de bekende ‚Donaubene‘, even ver van Regensburg als Passau verwijderd als men de Donau volgt. De prachtige benedictijnerabdij Niederalteich verhief haar majestueuze torens boven de wuivende korenvelden en rondkijkend be kroop me het weldadige gevoel dat hier de wieg van onze familie toch gestaan moest hebben, althans die wieg welke vandaag met enig geluk nog is na te gaan. Ronduit teleurstellend waren de berichten die ik gretig aan de parochieregisters kon ontfuselen. Eerlijk gezegd had ik gehoopt op een directe afstamming tot voor 1600 te kunnen ontdekken. Helaas kwam ik niet verder dan 1638, terwijl de parochiële archieven reeds 1600 als beginjaar hadden.

Weer thuis is sindsdien een ongekende jacht begonnen op de meest uiteenlopende genealogische gegevens uit het in aanmerking komende gebied.

Veel hulp heb ik hierbij gehad van twee kwantitatief dun uitgevallen werkjes, die namelijk een overzicht geven van de archivalische bronnen der verschillende ‚Urfparreien‘ in de bisdommen Regensburg en Passau, t.w.: Anton Schmid, Pfarrbücherverzeichnis für das Bistum Passau. 1937. XVI, 48 S. en Karl Pucher u. Alois Weissstanner, Pfarrbücherverzeichnis für das Bistum Regensburg, 1949. XII, 115 S.

Ook andere werken waren van belang, zoals:

Blätter des Bayerischen Landesvereins für Familienkunde.

Blätter für Fränkische Familienkunde. Hg. von d. Gesellschaft für Familienforschung in Franken. Der Familienforscher in Bayern, Franken und Schwaben. Blätter d. Bayer. Landesvereins für Familienkunde.

Gerhard Hirschmann, Quellen zur genealogischen Forschung in Franken.

Lebensbilder aus dem Bayerischen Schwaben. Hg. von Götz Freiherrn von Pölnitz.

Fridolin Solleder, Familienkunde und Familienforschung.

Het Staatsarchiv Landshut bevestigde echter vermoedens welke in het voorafgaande onderzoek waren gerezen. De Zunftbücher der Bäckerzunft von Hengersberg, welke optekeningen bevatten vanaf 1598, verwezen naar de door mij gezochte Jörg Mosmüller. De oudste mededeling die ik tot nu toe heb kunnen aantreffen, bevatte het volgende: „1611. An heunt Jartag hat sich Jörg Mosmillner Peckhakhnecht von Osterhoffen zu einem Peckhen einkhaufft, gibt er einem Handwerg 9 fl 5 Pfd. Wax. Daran zalt 9 fl, 3 Pfd. Wax auch zahlt.”

Maar als je eveneens een volgend uittreksel uit deze gildeboeken onder ogen krijgt, uit een tijd die nu al weer zo'n 340 jaar achter ons ligt, dan blijkt daaruit het boeiende van de genealogie en kan dit met name de woorden staven die ik aan het begin van het artikel heb geschreven:

„14. Februar 1632. Clag!: Klara, Andreen Roittmayr alhier Hausfrau contra Georgen Mosmüller Pecken alda, Ursachen er Mosmüller habe jüngsthin geredt, in ihrer Behausung, es seie ein seltsames Ding, dass sye sovill Brodt anwerdte, Sye würdt bald sovill Brodt an, als alle Pecken alhier, unnd sye muss den jungen Präu zaubert haben oder sonsten gealfanzet, dass er das Brod von ihr nembe, gleichwohlen sye das Alfanzan schon geübt, unnd habe velle Würth mit Alfanzan an seye gebracht und noch darzeu habe er ihr einen Stos geben, dass iht der Klägerin die Hauben vom Kopf gefallen seie, zideme habe er auch unter ihr der Klägerin Haus einen Streich zuegefiagt, begert Sicherung, dass er sye unbekhumert lasse, neben Protestierung des Gerichtskosten.

Antwortt: Der beclagte bringt antworttlichen vor, er weis sich nit zu erinnern dass er die Klägerin eine Zauberin gehaissen, doch wegen des alfanzen habe er es in einer vexation gethann, anlangent des Schlagens, wais er sich nit zu erinnern, massen er zimblichen bezechet gewesen, bittet von der Klag absolviert zu werden...”

En zo gaat het nog een tijdje door. Schitterend!

Osterhofen tenslotte leverde weinig op. De parochie aldaar is geen oerparochie en de parochie Altenmarkt – wel oerparochie – beschikt niet over gegevens die een nieuwe doorbraak kunnen bewerkstelligen. Bovendien werd de plaats Osterhofen in 1735 getroffen door een zware brand die een groot gedeelte van het dorp in de as legde en waarbij het overgrote deel aan archivalisch materiaal verloren ging.

De voorlopig laatste pogingen zijn ondernomen in de ‚Zehnt-, Zins- en Giltregister‘ van Osterhofen welke op het Hauptstaatsarchiv in München berusten. Tot nu toe heeft dat weinig succes geoogst. Een andere weg bewandel ik nu door de afleiding van de naam Mosmuller in het geding te brengen. De naam is namelijk afgeleid van Mos(s) = moeras en Müller = molenaar.

Daar de naam in deze vorm als woonplaats en -plek, vandaag nog vierentwintig maal voorkomt in het Beierse gebied, zal het nog wel even duren alvorens langs deze weg enige duidelijkheid te krijgen.

Een dergelijke naam kan bij elke ‚Moosmühle‘ spontaan zijn ontstaan, en in dit kader komen dan een molen in aanmerking die vandaag weliswaar verdwenen is maar in de conscripties van 1752 nog vermeld wordt in de buurt van Mühlham, gemeente Aicha an der Donau, als ook een molen bij de plaats Moosmühle, gemeente Aholming.

Waarde lezer, tot zover het eerste artikel.

Doe er Uw voordeel mee.

Vragen over bovenstaande tekst kunnen altijd aan de redactie worden voorgelegd.

*****

UIT DE TIJDSCHRIFTEN

VLAAMSE STAM

8e jrg. (1972)

P. Severijns: „De familie Jacobs uit Dilsen”, nr. 1, p. 45-51, nr. 2, p. 102-106, nr. 8, p. 528-535, nr. 10, p. 661-664.

E. Sneyers: „Retie in de Franse Tijd en Retiese soldaten uit de Boerenkrijg en onder Napoleon”, nr. 4, p. 269-278.

L.M.Th.L. Hustinx: „Bronnen voor genealogisch onderzoek bij het Rijksarchief in Noord-Brabant”, nr. 8, p. 537-542.

9e jrg. (1973)

P. Severijns: „Over de familie Otten uit Sint-Truiden (ca. 1640 tot 1878)”, nr. 1, p. 51-54.

F. Goole: „De familie van der Borch uit Sint-Truiden”, nr. 3, p. 210-212.

R. Verbois en P. Severijns: „De familie Kusters uit het vroegere graafschap Rekem”, nr. 3, p. 215-224 (afkomstig uit Hoensbroek).

P. Severijns: „De familie Dalemans uit Geistingen-Ophoven”, nr. 5, p. 315-323.

G. Waltenier: „Nog ‚Kusters‘ ”, nr. 5, p. 329-331.

P. Severijns: „(Kwartierstaat) Frans Kusters (1891 - 1917), de onderwijzer-brankardier, nr. 6, p. 391-394.

R. Verbois en P. Severijns: „De Maaslandse familie Humblé”, nr. 6, p. 437-443, nr. 7, p. 491-498.

R. Verbois: „Een afstameling van Rekemse boeren verwant met de graven van Reckheim”, nr. 9, p. 561-566, nr. 10, p. 665-670.

Op 27-8-1779 verkoopt Peter Roosboom, in huwelijk met Jenne Maria Ubags, "inwoonder van Cunraede, de behuysinge, coolhoff en beempje, gestaan en geleegen tot Cunder, genoemd de Tesch" (tegenwoordig boerderij Damoiseaux langs de Heerlerweg te Kunrade-Voerendaal) aan Peter Pluijmeeckers, in huwelijk met Anna Catharina Cuijpers. (L.V.O. 2055, pag. 57-62).

V. *Matthaeus Ubag(h)s*, ged. Voerendaal 5-4-1728 (get. Matthaeus Lintjens, Maria Cupers), overl. 20-12-1786 te Ubachsberg, tr. Voerendaal 16-5-1762 met Margaretha Hupperichs (Hupperitz), ged. Voerendaal 8-7-1730. Vóór 1762 was hij gehuwd met Mechelier Beckers uit Slenaken; het huwelijk was op 23-5-1756 te Slenaken gesloten; het bleef kinderloos.

Uit het tweede huwelijk gedoopt te Voerendaal:

1. Jacobus, ged. 4-3-1763 (get. Ulricus Senden, Gertrudis Beucken), tr. Voerendaal 18-9-1788 met Anna Catharina Ubags, ged. 15-2-1758 te Voerendaal als dochter van Nicolaas Ubags en Sybille Stevens. Nicolaas was evenals de vader van Jacobus een kleinzoon van Joannes Ubachs en Anna Creeuwen (zie III).
2. Leonardus, ged. 26-8-1764 (get. Joannes Henricus Peukens, Joanna Maria Ubags).
3. Cornelius, ged. 13-1-1766 (get. Ulricus Senden, Helena Huppents), landbouwer te Douvenrade (Heerlen), overl. 4-8-1819 te Ter Maar-Klimmen, tr. Voerendaal 2-3-1794 met Maria Elisabeth Aelmans uit Caumer (Heerlen).
4. Anna Maria, ged. 25-11-1767 (Petrus Roosenboom, Anna Maria Senden).
5. Joannes Wilhelmus, ged. 4-9-1769 (get. Wilhelmus Mertens, Barbara Lintjens), tr. Oud-Valkenburg 8-1-1797 met Maria Gertrudis Volders, ged. Oud-Valkenburg 9-4-1773.
6. Anna Margaretha, ged. 3-10-1771 (get. Caspar Rhoen, Margaretha Ubags), tr. Voerendaal 15-11-1795 met Jan Hendrik Aelmans.
7. Mathias, volgt VI.

Op 31-12-1763 verkoopt "Matthewis Ubags, inwoonder op de Ubagsberg, in huwelijk met Margaretha Hupperets, behuysinge, huysweide en coolhoff, geleegen op Coolmond, aan Hendrick Peukens, inwoonder van Coolmond, in huwelijk met Petronelle Hupperets. L.V.O. 2051.

Op 20-9-1770 verkopen Nicolaes Timmers, in huwelijk met Anna Catharina Heuts, "een seecker stuck land gelegen hunssen kalkoven" aan Matthewis Ubags, in huwelijk met Margaretha Hupperets en Johan Meens, in huwelijk met Babara Rhoen. JBVC 131.

VI. *Mathias Ubag(h)s*, ged. Voerendaal 5-2-1773 (get. Nicolaus Ubags, Helena Lintjens); de eerste geboorte-akte is opgemaakt te Voerendaal op 2-10-1799. Overl. Voerendaal 22-3-1836, tr. met Brigitta Lardinois, ged. Noorbeek 1778, overl. Voerendaal 11-12-1859.

Uit dit huwelijk geboren te Voerendaal:

1. Mathias, geb. 1802, dagloner, overl. Voerendaal 1-3-1822, ongehuwd.
2. Jacobus, geb. 18-10-1804, schaapsherder, tr. Heerlen 3-10-1835 met Marie Agathe Canijsius, geb. Schinnen 12-2-1807, dienstmeid te Valkenhuizen-Kerkrade, dochter van Pieter Canijsius en Maria Knubben.
3. Anne Margaritha, geb. 31-10-1806, overl. Voerendaal 13-11-1807.
4. Corneille, geb. 2-8-1808.
5. Petrus Joseph, geb. 11-11-1810.
6. Jean Guillaume, geb. 1-3-1813, overl. Voerendaal 7-3-1813.
7. Jean Jacques, geb. 18-7-1815, tr. Gulpen 5-1-1846 met Louise Lucasen, geb. Gulpen 6-2-1811.

8. Jan Nicolas, geb. 10-5-1817, overl. Heerlen 10-6-1877, tr. met Maria Katharina Bohl, overl. vóór 1877.
9. Jan Willem, geb. 24-7-1819.
10. Lambert Louis, volgt VII.

VII. *Lambert Louis (Lodewijk) Ubags*, geb. Voerendaal 15-4-1821, bakker-herbergier te Kunrade-Voerendaal, overl. Voerendaal 10-2-1891, tr. Oud-Valkenburg 3-10-1850 met Maria Johanna Konjarts (Coenjaerts), geb. Schin op Geul 30-10-1821, overl. Voerendaal 6-2-1900.

Uit dit huwelijk geboren te Voerendaal:

1. Joannes Wilhelmus, geb. 6-10-1851, overl. Voerendaal 1-6-1880, ongehuwd.
2. Maria Gertrude, geb. 26-12-1854, overl. 's-Hertogenbosch 24-7-1907, tr. Voerendaal 24-11-1876 met Hendrik Jozef (Hendricus) Boumans, geb. Voerendaal 20-1-1848, overl. Voerendaal 12-11-1919.
3. Maria Barbara (Maria Carolina), geb. 12-8-1856, overl. Voerendaal 19-11-1895, tr. ald. 2-10-1879 met Arnold Jozef Smeets, geb. Voerendaal 16-8-1917.
4. Johannes Joseph, geb. 13-9-1858, overl. Berg en Terblijt 21-2-1955, tr. Voerendaal 4-10-1883 met Maria Anna Hubertina Scheien, geb. Klimmen 27-1-1856, overl. Berg en Terblijt 11-11-1928.
5. Johanna Maria, geb. 17-7-1861, tr. Voerendaal 4-3-1886 met Windelinus Jozef Simons, geb. Klimmen 27-2-1857.
6. Hubert Lodewijk (Lambert Lodewijk), volgt VIII.

VIII. *Hubert (Lambert) Lodewijk Ubags*, geb. Voerendaal 4-12-1863, landbouwer te Kunrade-Voerendaal, overl. Voerendaal 15-12-1950, tr. Voerendaal 14-11-1889 met Maria Johanna Reinaerts, geb. Voerendaal 1-12-1864, overl. Voerendaal 17-11-1947, dochter van Jan Reinaerts en Christina Knops.

Uit dit huwelijk geboren te Voerendaal:

1. Lambert Lodewijk, volgt IX.
2. Maria Anna, geb. 1-8-1891, overl. Heerlen 19-2-1975, tr. Voerendaal 8-2-1917 met Nicolaas Hubert Sijben, geb. Voerendaal 8-2-1889, overl. Heerlen 9-9-1963.
3. Maria Gertrudis, geb. 25-1-1894, tr. Voerendaal 10-11-1919 met Hubert Urlings, geb. Wijlré 2-8-1887, overl. Voerendaal 23-11-1966.
4. Maria Catharina, geb. 7-7-1895, overl. Voerendaal 6-7-1906.
5. Leonard Jozef, geb. 24-1-1897, tr. Voerendaal 21-2-1924 met Elisabeth Maria Klotz, geb. Keulen 26-10-1901. Woonachtig te Heerlen.
6. Maria Louisa, geb. 2-11-1899, overl. Voerendaal 17-10-1929, tr. Voerendaal 27-8-1925 met Wilhelmus Moberts, geb. Heerlen 20-3-1895.
7. Anna Maria Philomena, geb. 26-12-1900, tr. Voerendaal 3-10-1929 met Johannes Petrus Hubert Bovens, geb. Berg en Terblijt 4-11-1898, overl. Berg en Terblijt 11-6-1951.
8. Willem Hubert Lodewijk, geb. 25-10-1903, overl. Voerendaal 27-9-1920.
9. Maria Hubertina, onderwijzeres, geb. 27-3-1907, tr. Voerendaal 16-9-1954 met Gerard Servaas Habets, geb. Gronsveld 21-10-1896. Woonachtig te Heugem-Maastricht.
10. Jan Lodewijk, geb. 21-8-1909, tr. Kerkrade 13-8-1936 met Maria Elisabeth Derrez, geb. Kerkrade 21-12-1910. Woonachtig te Heerlen.

IX. *Lambert Lodewijk Ubachs*, geb. Voerendaal 5-8-1890, melkslijter te Kunrade-Voerendaal, overl. Heerlen 11-8-1953, tr. Voerendaal 7-4-1920 met Maria Hubertina Louisa Janssen, geb. Voerendaal 26-12-1896, overl. Heerlen 19-11-1967, dochter van Jan Jozef Janssen en Maria Hubertina Leunissen.

Uit dit huwelijk geboren te Voerendaal:

1. Louisa Josephina Maria (Mia), geb. 17-7-1921, tr. Voerendaal 5-5-1942 met Joseph Johannes Keulen, geb. Swartbroek-Weert 14-6-1919, overl. Weert 10-5-1965, zoon van Henricus Josephus Hubertus Keulen en Maria Catharina Vastmans. Woonachtig te Weert.
2. Maria Ludovica Johanna (Annie), geb. 20-10-1922, tr. Voerendaal 27-4-1951 met Lodewijk Schreuders, geb. Kerkrade 19-6-1923, zoon van Jacob Schreuders en Gabrielle Marie Heise. Woonachtig te Kerkrade-West.
3. Lodewijk Johannes, volgt Xa.
4. Johan Lodewijk, volgt Xb.
5. Leonard Jozef, volgt Xc.
6. Maria Wilhelmina (Mien), geb. 17-1-1931, tr. Voerendaal 17-2-1955 met Jan Jozef Haselier, geb. Kerkrade 24-12-1927, zoon van Hendrik Haselier en Josepha Krewinkel. Woonachtig te Kerkrade.
7. Hubert Leonard, volgt Xd.
8. Johannes Paulus, volgt Xe.
9. Nicolaas, volgt Xf.
10. Hubert, volgt Xg.
11. Maria Hubertina Louisa (Wies), geb. 24-9-1936, tr. Voerendaal 23-1-1958 met Karel Maria Vromen, geb. Klimmen 28-2-1933, zoon van Charles Nicolaas Vromen en Antonia Leenders.
12. Anna Maria Hubertina (Tiny), geb. 21-11-1937, overl. Voerendaal 15-2-1938.
13. Gerardus Johannes Hubertus (Gerrit), geb. 18-10-1940, overl. Voerendaal 24-5-1941.

Xa. *Lodewijk Johannes (Sjeng) Ubachs*, timmerman, geb. Voerendaal 15-7-1924, tr. Heerlen 18-7-1951 met Maria Elisabeth Offermans, geb. Heerlen 9-11-1923, dochter van Jan Jozef Offermans en Maria Sophia Albertina Roberts. Woonachtig te Kunrade-Voerendaal.

Uit dit huwelijk geboren te Voerendaal:

1. Jozef Lodewijk Gerardus (Jo), geb. 4-2-1954.
2. Maria Sophia Leonarda (Ria), geb. 20-7-1956.
3. Elisabeth Ludovica Johanna (Ilse), geb. 20-3-1958.

Xb. *Johan Lodewijk (Louis) Ubachs*, vertegenwoordiger, geb. Voerendaal 30-5-1927, tr. Heerlen 28-11-1951 met Maria Anna Frissen, geb. Heerlen 30-1-1929, dochter van Johannes Hubertus Frissen en Maria Vanderheijden. Woonachtig te Heerlerbaan-Heerlen.

Uit dit huwelijk werd geboren te Heerlen:

1. Johannes Louisa Gerardus (John), geb. 21-1-1956.
2. Yvonne Maria Johanna (Yvonne), geb. 24-3-1960.

Xc. *Leonard Joseph (Sjef) Ubags*, beamte, geb. Voerendaal 3-2-1929, tr. Heerlen 2-7-1958 met José Gerarda Hubertina Notermans, geb. Heerlen 31-12-1935, dochter van Hubertus Notermans en Maria Jozefina Hubertina Hustings. Woonachtig te Voerendaal.

Uit dit huwelijk geboren te Voerendaal:

1. Frank Jean Louis, geb. 15-4-1959.
2. Nicole José Jannine, geb. 22-3-1960.
3. Dominique Alice Louise, geb. 9-9-1961.
4. Manon Marie Paulette, geb. 26-2-1966.

Xd. *Hubert Leonard (Leo) Ubags*, voorman in de wegenbouw, geb. Voerendaal 4-2-1932, tr. Klimmen 15-5-1960 met Hubertina Theodora Vromen, geb. Klimmen 29-7-1938, dochter van Charles Nicolaas Vromen en Antonia Leenders. Woonachtig te Klimmen-Ransdaal.

Uit dit huwelijk:

1. Bianca Johanna Mattheus Maria, geb. Heerlen 20-9-1970.
2. Monique Louise Nicolaas Maria, geb. Klimmen 23-2-1973.

Xe. *Johannes Paulus (Paul) Ubags*, expediteur, geb. Voerendaal 12-5-1933, tr. Voerendaal 2-2-1960 met Wilhelmina Hubertina Maria Gerekens, geb. Noorbeek 12-2-1938, dochter van Laurens Hubertus Gerekens en Maria Catharina Elizabeth Leclerq. Woonachtig te Kunrade-Voerendaal.

Uit dit huwelijk geboren te Voerendaal:

1. Louisa Hubertina Maria (Wies), geb. 6-2-1962.
2. Paola Elizabeth Wilhelmina (Paola), geb. 26-4-1966.

Xf. *Nicolaas (Nico) Ubags*, bakkersbediende, geb. Voerendaal 30-11-1934, tr. Heerlen 7-7-1960 met Wilhelmina Johanna Gerarda Hustings, geb. Heerlen 7-4-1938, dochter van Antonius Hubertus Hustings en Josephina Wilhelmina Das. Woonachtig te Voerendaal.

Uit dit huwelijk geboren te Voerendaal:

1. Anita Louise Antoinette, geb. 12-9-1961.
2. Jeanine Josephina Johanna, geb. 28-2-1963.

Xg. *Hubert (Hub) Ubags*, schilder, geb. Voerendaal 30-11-1934, tr. Sittard 9-7-1965 met Elisabeth Gerarda Hochstenbach, dochter van Jan Richard Hochstenbach en Maria Catharina Bustin. Woonachtig te Kunrade-Voerendaal.

Uit dit huwelijk geboren te Voerendaal:

1. Miriam Louisa Richarda, geb. 12-8-1966.
2. Roger Johannes Maria, geb. 15-9-1969.

Repertorium-39

- Notten BL 271
 Nous BL 224 (Munsterbilzen).
 Nouwen BL 322 (Deurne)
 Nuss BL 224 (Munsterbilzen)
 Nijpels GDH
 Nijs BL 288 (Roggel)
 Nijsten (Niesten, Nijssen) Bl 335 (Geleen en Stein), 397, 225, 258 (Roermond)
 van Nijthuissen PSHAL dl. XXIII (1886), p. 391-392.
- Oberdorf BL 218.
 Oberjé GDH.
 Obers BL 258 (Swalmen).
 Van Odenhoven Msg. 1903, p. 33-34, 37-38.
 Oeters zie ook van Maris BL 322.
 Offergeld BL 150.
 Offermans BL 337, 331 (Kerkrade); GDH.
 von Oidtman Fürth II, B, p. 15-18 W: Fürth, II,C, nr. 35.
 van Oliva Fürth II,A,p. 217-220 W: Fürth II,C, nr. 24.
 van Olmüssen gen. Mülstroe Fürth II,A,p. 203-212 W: Fürth, II, C, nr. 21.
 d'Olne BL 381.
 van Ool BL 421 (Herten)
 Oosten BL 256.
 Opdenoordt Mgs. 1900, p. 22,25-26.
 van Ophoven R.A.M. Hs. 195
 van Oppen BL 398, 132; GDH.
 L'Ortye Honderd jaar Brand, p. 30-31.
 Otermans BL 297.
 Otten BL 161 (Sambeek).
 Overstolz MWGF Bd. IV, p. 325-327.
 Overweel CHH.
- Packbier BL 221.
 Packenius Fürth II, B, p. 13-14.
 Pael (Pail) Fürth II, A, p. 110-114.
 Paes BL 369, 103.
 Palant, Palland Moonen, p. 612, Msg. 1908, p. 60, GDH.
 Panbakker GDH.
 van Panhuys GDH.
 Pappers LVH 3^e jg (1953), p. 129.
 Paquay LB 1925, p. 44-62.
 Parren Bl 259 (Thorn), 265
 Parys de Rabothrath IDG 1959, p. 1-12.
 van der Pas BL 258 (Wanssum).
 Pastor Fürth II, A, p. 132-136 W: Fürth II, C, nr. 19.
- Paulis BL 275 (Echt).
 Pavinowitz BL 178.
 Peelen BL 258.
 Peeters LTG 73-69/70, 74-15/16, 75-75/76, 75-95/96.
 Pel R.A.M. Hs 195.
 (von) Pelser(-Berensberg Fürth, II, B, p. 55-56,
 Pelzers, Pelsers BL 218 (Obbicht); GDH.
 Penders, Penners, Penris BL 335, 379, 103 (Beek); GDH
 Pennings BL 306 (Uebach/Frelenberg).

- Peters (Peeters) BL 235, 342 (Heythuisen), 322 (Helden);
GDH.
- Peuchen MWGF Bd. VII, p. 254-270, 338-350, 375-383, 414-418.
- Peukens BL 266.
- Peusens BL 398
- Peuskens LVH 1^e jg (1951), p. 16.
- Pfingsten MWGF Bd. III, p. 111-112, 122.
- Piggen BL 322 (Helden).
- Pinck(a)ers BL 132 (St. Geertruid).
- Pipers BL 258 (Swalmen).
- Pleunis BL 288 (Heithuizen).
- de Plevits BL 392.
- Plughers BL 150.
- Pluymakers BL 273, CHH.
- Poilvache R.A.M. Hs, 195.
- de Pollaert BL 249, R.A.M. Hs. 195.
- van de Port BL 342, 275 (Hunsel/Grathem).
- Poswick A.V. VII p. 177-182.
- Poul(i)ssen BL 268.
- Prick GDH.
- Pricken BL 224 (Heerlen)
- Princen BL 250 (Weert).
- Prins BL 342.
- van Proemeren BL 132.
- Proist W: Fürth II, C, nr. 18.
- Proosten BL 198.
- Prop BL 208.
- van Punt W: Fürth II, C, nr. 4.
- Pijls BL 151, 259; Gen. 1 pag. 157-166; GDH; R.A.M. Hs. 195
- Pijpers BL 276, 139, 103 (Beek, Geulle); LL 8^e jg. p. 34-35.
- Quaedvlieg BL 205, 297; GDH; W: Msg 1900, p. 7 en 8.
- Quanjer (Quanjaart) CHH.
- van Raet BL 258.
- Raets (Raedts) Moonen, p. 613; BL 334; GN 26^e/9 (1971), p. 50-55,
78-82.
- Raetsen BL 249 (Baexem).
- Rakels BL 129.
- Ramakers, Ramaekers BL 340, 203 (Klimmen), 198 (Geulle), 347 (Echt); GDH.
- van Randerath PSHAL 1928, p. 278-279.
- Raskop (Raeskop) Theelen, p. 86-87.
- Rave Msg. 1913, p. 68-69.
- van Reckem BL 465 (Budel)
- Regout R.A.M. Hs. 195; F. Weustenraed: "Genealogie der Fa-
milie Regout", Antwerpen 1913; LL 1^e jg. (1952), p.
7-12.
- Reinartz Gen III, p. 146-160, 218-222.
- Reintjes BL 231.
- Relingh LL 8^e jg., p. 106-111.
- van Remerstock W: Fürth, II, C, nr. 17.
- Renssen GDH.
- van Retersbeek BL 103; L. Peters: "Geschichte des Geschlechtes von
Schaesberg", Assen 1972.
- Reuls BL 288 (Maasbree)
- Reuten BL 347 (Maasbracht)
- Reuter BL BL 335.
- Reijnen BL 392, 265.

Repertorium-41

- Reijven BL 288 (Grathem, Kessenich)
 Reyens BL 285.
 de Rhoe d'Obsinnich BL 381.
 Rhoen CHH.
 von Richterich Fürth II, B, p. 87-88.
 Rietjens BL 288 (Stramproy)
 Rietra BL 275.
 Rigals Heem, 14^e jg. (1970), p. 60.
 Ritzen CHH.
 Robbers BL 235 (Venlo).
 Rochus BL 322 (Helden).
 Rodegas BL 129.
 Roebroeck (Roubroecks) BL 421 (Echt); GDH (Lintjens); GDH; LVH 1^e jg (1951), p. 40; 4^e jg (1954), p. 13-18, 52-55, 83-86, 108-112; 5^e jg (1955), p. 9-12, 46-48, 64-66; GN 25^e jg (1970), p. 88-89; LL 8^e jg (1959), p. 64-67.
 Roeffs Msg. 1909 p. 6.
 Römer MWGF, Bd. IV, p. 354-357.
 Roevers W: Fürth, II, C, nr. 28.
 Roffarts Msg. 1909, p. 46.
 Roffers BL 258 (Venray).
 Romans BL 232.
 Roncken BL 322 (Helden).
 Rongen BL 258 (Venray).
 Roosen GDH; R.A.M. Hs. 195.
 Roozen (Roose) BL 250 (Weert).
 Rosenboom GDH; GDH (Backhuys); CHH.
 Ross GDH.
 de Rossum Msg. 1904, p. 29-30.
 Rosvelt BL 250 (Nederweert).
 de Roth GDH.
 Rothkrantz BL 337.
 de Rougemont Genealogie, 14^e jg. (1965), Heft 8, p. 648-656.
 Roulands BL 210.
 Roumen BL 258 (Haalen).
 de Roy BL 151; Heimatkalender des Kreises Jülich, 17^e jg. (1967), p. 57-64.
 van Roy BL 258 (Heer, Haalen), 288 (Neeritter).
 Royens BL 129.
 Ruland BL 151; Genealogie, 14^e jg (1965), Heft 8, p. 648-656.
 Ruth Hs. S.A.M. 309^a.
 Rutten Theelen, p. 79-83, W: Theelen, 79; VS 4^e jg (1968), p. 424.
 BL 347 (Maasbracht), 331 (Well); Mathieu Rutten: "De Ruttenstam in het Maasland", Hasselt 1973.
 Rutters BL 342.
 van Ruyren BL 150.
 Ruys Msg. 1909, p. 82.
 Ruys de Beerenbrouck R.A.M. Hs. 195.
 Ruysch R.A.M. Hs. 195.
 Ruyters Msg. 1908, p. 90-91; LL 8^e jg, p. 40-41
 Rijbrix (Rybricks) BL 258 (Oirlo).
 Rijck(x) R.A.M. Hs. 195.
 de Rijk BL 285.
 van Ryswick Msg. 1915, p. 89-91.

- Salden
 Salms
 Salve de Bruneton
 Sanders
 Sangers
 Sarolea
 Sassen
 de la Saul(x)
 Savel(s)berg
 Savelkoul
 Savorey
 Schaap
 Schaecken
 Schaeppen
 van Schaesberg
 Schaloen
 Schatten
 Schaverman
 von Scheibler
 van Schelberg (Schelbergen)
 Schellart van Obbendorf
 Schelm von Bergen
 Schenck van Nydeggen
 Schendeleer
 Schepers
 Scheren (Scheeren)
 van Schewick
 Schieffer
 Schiepers
 Schiffer
 Schils
 van Schinnen
 S(ch)lenter
 Schlösser
 Schmeitz
 Schmelzeisen
 Schmitz (Smits)
 Schneiders
 Schobbers (Schobbert,
 Schoeber)
 Schodts
 Schoefs
 Schols
 Schoolmeesters
 Schoonbrood
 Schreul
 Schreurs
 Schroe
 Schroeders
 Schroen (Schroën)
- Hs. S.A.M. 359, BL 141, 127, 466.
 R.A.M. Hs. 195.
 Hs. S.A.M. 437.
 BL 262 (Blerick).
 W. Sangers: "Genealogie Sangers", Sittard 1962.
 BL 126.
 R.A.M. Hs. 195.
 A.V. VII, p. 60-64; Heem 12^e jg nr. 5, p. 18-20.
 BL 102, 234, 217, 216, 210. GDH; CHH; LVH
 1^e jg (1951), p. 24-26.
 BL 141.
 BL 132 (Klimmen).
 BL 216.
 BL 250 (Weert).
 LL 8^e jg, p. 101-106.
 GDH; CHH.
 zie Hulsberg.
 BL 132.
 W: Msg. 1900, p. 5.
 Fürth II, B, p. 81-83.
 BL 139; LTG 75-63/66
 PSHAL 1928, p. 250 e.v. Msg. 1912, p. 66-67, 73-77,
 81-85, 89-93.
 BL 381.
 Msg. 1907, p. 11.
 R.A.M. Hs. 195.
 BL 221, 268, GDH: LVH 2^e jg (1952), p. 18-20.
 BL 150.
 BL 164.
 BL 274.
 BL 208.
 BL 112.
 BL 101, 103, GDH; CHH; LVH 1^e jg (1951), p. 37-38,
 2^e jg (1952), p. 16-19; 4^e jg (1954), p. 75, p.
 127-128; 5^e jg (1955), p. 45.
 PSHAL 1928, p. 244-248, Msg. 1912, p. 57-59, 65-66;
 R.A.M. Hs 195.
 BL 274.
 BL 340.
 BL 146.
 BL 212.
 BL 335, 300, GDH.
 BL 331 (Wijnandsrade).
 BL 304.
 BL 355.
 VS 3^e jg (1967), p. 25.
 R.A.M. Hs. 195.
 BL 392, 379 (Roosteren), Gen II, p. 118-136, 200-
 205.
 GDH (Lintjens), GDH.
 GDH.
 BL 205, 249, 347 (Maasbracht), 421 (Horn), 331
 (Wanssum); W: Baexem I, p. 43.
 BL 331.
 BL 225.
 BL 265.